

UTOMHUSPEDAGOGIK

år 6-9

SLUTRAPPORT

Linköpings
kommun

Utomhuspedagogik

Utomhuspedagogik är ett förhållningssätt som syftar till lärande i växelspel mellan upplevelse och reflexion, grundat på konkreta erfarenheter i autentiska situationer.
(”Uterummet – ett mäktigt klassrum med många lärmiljöer”, A. Szczepanski ur *Utomhuspedagogik som kunskapskälla*, 2007)

Citat ovan är taget ur Centrum för Miljö- och Utomhuspedagogik vid Linköpings universitets definition av utomhuspedagogik. Definitionen visar att utomhuspedagogik möjliggör att lärandet blir synligt genom att tanke och handling sker på samma plats och i samma stund. Teori och praktik förenas i det vidga klassrummet som består av närmiljön i landskapet. Utomhuspedagogikens undervisning ska samspela med inomhusundervisningen där respektive arbetssätt ska komplettera varandra. Utomhuspedagogik handlar om att se och genomföra lärandet på ett annat sätt än den traditionella inomhusundervisningen. Utomhuspedagogik har under många år varit ett arbetssätt i skolan, men främst för yngre elever. I år 7-9 är utomhuspedagogiska metoder ovanliga och förekommer enbart på ett fåtal skolor i Sverige. År 7-9 bygger på en lång tradition med fokus på ämnen, betyg och bedömning, vilket kan medföra att ett tematiskt och ämnesövergripande arbete som utomhuspedagogik kan vara svårt att föra in i sin egen undervisning. Varje lärare arbetar med eleverna utifrån sitt ämne och inte tillsammans med kollegor i teman där flera ämnen kan involveras. Det innebär att det finns en brist på kunskap och erfarenhet av ett tematiskt arbetssätt som exempelvis utomhuspedagogik. Inom utomhuspedagogiken finns det möjlighet att både arbeta ämnesövergripande och ämnesfokuserat genom att både helhet och delar behövs för att eleverna ska se sammanhanget mellan ämnena och få en fördjupning av specifika delar. Skolans alla ämnen är möjliga att involvera i den utomhuspedagogiska metoden men det krävs ett annat förarbete, genomförande och efterarbete i jämförelse med undervisning inomhus. Men de mål som skolan har satt upp för sin verksamhet uppfylls ändå genom de utomhuspedagogiska metoderna.

Bakgrund till projektet Utomhuspedagogik för år 6-9

Våren 2005 påbörjade Tokarpskolan och Kärna skola diskussioner om att utveckla ett samarbete kring hur de naturvetenskapliga ämnena kunde appliceras i Malmslätts närmiljö, de ville bland annat möjliggöra att elevernas lärprocess skedde direkt i närmiljön.

På Skäggetorpsskolan startade ett liknande tankearbete hos två pedagoger som arbetar med elever i behov av särskilt stöd, de ville utveckla det redan började utomhuspedagogiska arbetet för sina elever i år 7-9. Skolornas gemensamma ambition var därmed att påbörja ett

utomhuspedagogiskt utvecklingsarbete men med olika ingångar. Två intresseanmälningar kom in för att ansöka om medel från Barn- och ungdomsnämndens utvecklingsmedel för 2006. I dessa två intresseanmälningar sågs dels samordningsvinster att starta ett projekt inom utomhuspedagogik och dels en spännande ingång att det var år 7-9 skolor som skulle delta. Via Pedagogiskt centrums kontaktnät hittades ytterligare en skola som var intresserad – Ekholmsskolan. En samordnad projektansökan lämnades in till Barn- och ungdomsnämnden för Utomhuspedagogik år 6-9.

Projektets varför och vad

Projektets övergripande mål är att berika möjligheterna till lärande och lyfta fram hälsofrämjande metoder genom att utveckla ämnesövergripande utomhuspedagogik för år 6-9.

Under projektet vill vi uppnå följande:

- Utöka antalet möjligheter till en varierad undervisning, anpassad efter olika inlärningsstilar.
- Skapa rutiner för hur man ska komma ut i naturen, ifrån den stillasittande undervisning, som eleverna oftast möter i skolan för att uppnå naturlig rörelse och fysisk aktivitet.
- Stärka elevernas språkutveckling genom dokumentation och muntlig framställning av erfarenheter i ord och bild.
- Utveckla samverkan, solidaritet och självständigt tänkande genom att elever lär elever i en utforskande, undersökande och upplevande utomhusmiljö.
- Ge en ökad förtrogenhet med det svenska kultur- och naturlandskapet.
- Utveckla olika arbetsområden, som kan användas av projektets deltagande skolor och övriga skolor i Linköpings kommun med omnejd efter projektiden.
- Personalen har vi projektets slut höjt sin kompetens i ämnesövergripande arbete och utomhuspedagogik.
- Deltagande skolor har under projektet prövat nya organisationsformer som skapar möjlighet för ämnesövergripande arbetssätt.
- Utveckla idéskolor för att sprida erfarenheter, kunskaper och idéer.

Projektet och delprojekten

Utomhuspedagogik har varit samlingspunkten för projektet med ett övergripande mål och delmål. Deltagande skolor i projektet har varit ansvariga för att övergripande mål och delmål uppfylls. Sedan har respektive skola drivit ett varsitt delprojekt inom år 6-9.

Fyra skolor har deltagit i projektet men delprojekten har varit tre stycken eftersom Kärna skola och Tokarpsskolan valde att samarbeta.

Ekholmsskolan har arbetat med hur området kring skolan vuxit fram genom åren, genom att göra en historisk resa genom tid och rum där även framtiden finns närvarande. Skolan arbetar ämnesövergripande utifrån kursplaner i naturorienterade ämnen, matematik, bild, slöjd, samhällsorienterade ämnen och svenska.

Kärna skola och **Tokarpsskolan** har i första hand arbetat med no-ämnen och matematik och efter hand har svenska, engelska, bild, slöjd, idrott och hemkunskap vävts in. Skolorna använder sig av naturmiljöer runt om skolorna för att hitta jämförande perspektiv samt ta del annat material som har använts vid tidigare projekt på skolorna.

Skäggetorpsskolans del i projektet har riktat sig till särskoleinskrivna elever i särskild undervisningsgrupp. Skolan vill att uterummet blir ett komplement till det vanliga klassrummet för att öka elevernas nyfikenhet och motivation. I uterummet skapas naturliga tillfällen att tematiskt återerövra vårt natur- och kulturhistoriska arv samt värna om hälsofrämjande aktiviteter. Skolan har genomfört ämnesövergripande undervisning utomhus med avstamp i särskolans kursplan.

Organisation

Projektet har fått stöd av en projektsamordnare via Pedagogiskt centrum som har haft uppgiften att samordna, stödja och stimulera projektet och dess deltagare. Inom projektet har det funnits en arbetsgrupp bestående av representanter från respektive skola samt projektsamordnaren. Arbetsgruppen har haft ansvar för det operativa arbetet och verksamhetsfrågorna i projektet förverkligas ute på respektive skola. Till projektet har även en styrgrupp knutits som har bestått av deltagande skolors rektorer samt representanter från Pedagogiskt centrum. Styrgruppen har haft ett övergripande ansvar för projektet och fatta beslut om projektets ramar och styrning, ekonomi och kompetensutveckling.

Uppdragsutbildning

För att uppnå projektets mål och delmål bedömdes att en kompetensutveckling för deltagande pedagoger skulle genomföras. En inventering av kompetensutveckling genomfördes under vårvintern 2006 och uppdraget gavs Centrum för Miljö- och Utomhuspedagogik via Linköpings universitet att genomföra en uppdragsutbildning under två år bestående av 10 heldagar. Uppdragsutbildningen har möjliggjort för alla deltagare att ta 7,5 akademiska poäng inom Utomhuspedagogik mot obligatoriskt deltagande och examination.

Kompetensutvecklingens olika tillfällen har bestått av olika teman med anknytning till skolans ämnen, exempel på tillfällen är:

- I utomhusmatematikens tecken
- Naturen som resurs och skafferi
- Akut kunskap – abc för utevistelse
- Språk och landskap
- Estetiska uttrycksformer

Utgångspunkterna vid de olika tillfällena har varit att deltagande pedagoger ska ha haft möjligheten att väva in kunskap och bedömning, knyta an till styrdokument samt själva analysera och reflektera och utvärdera varje tillfälle.

(Se bilaga 1 och 2 om Kompetensutvecklingstillfällena 2006 och 2007)

En dag på Crearum

Under hösten 2006 påbörjades en diskussion både i arbetsgruppen och i styrgruppen att det fanns/finns en svårighet att arbeta med utomhuspedagogik i år 7-9 främst beroende på att organisationen med indelning av ämnen och lektioner inte stämmer överens med det tematiska och ämnesövergripande arbetssättet som utomhuspedagogik innebär. Under våren 2007 förstärktes detta i projektet eftersom de organisatoriska svårigheterna ökade.

Styrgruppen beslutade då att en organisationsträff skulle anordnas och med hjälp av metodik för idéutveckling framtagen av Crearum fick ett urval av pedagoger från respektive skola under en heldag träffas. Deras uppdrag var att definiera förutsättningar, framgångsexempel och problem med organisationen i relation till utomhuspedagogik, som sedan bröts ner i frågeställningar. Varje skola valde en varsin frågeställning som de sedan definierade ett antal åtgärder till i en handlingsplan. Dessa handlingsplaner satte fokus på vad som behövdes göras

för att delprojekten skulle kunna fortsätta och utvecklas. Arbetet handlingsplanerna har påbörjats under hösten 2007 och kommer även att fortlöpa efter projekttidens slut.

Ute är Inne

I oktober 2007 deltog skolorna i konferensen *Ute är Inne – Hälsa – Lärande – Lek* som hölls ute på Tinnerö Eklandskap i Linköping. Konferensen var den första inom utomhuspedagogik som arrangerades i Sverige och hade ett brett och rikt innehåll med föreläsningar och en mängd workshops. Projektdeltagarna hade möjlighet att vara med under båda konferensdagarna och ta del av mellan 3-5 workshops beroende på längd och innehåll samt de gemensamma föreläsningarna. Konferensen kan ses som ett komplement till den kompetensutveckling som har getts via Centrum för Miljö- och Utomhuspedagogik vid Linköpings universitet.

Dokumentation och spridningsarbete

Projektet har dokumenterats av projektdeltagarna och projektsamordnaren både i ord och bild. Dokumentationen kommer att utgöra ett underlag till det kommande spridningsarbetet som kommer att ske under våren 2008.

Under hösten 2007 har en enklare och portabel utställning i form av en byrå tagits fram. Byråns inre och yttre ska symbolisera de fyra elementen som i sin tur anspelar på utomhuspedagogikens tematiska möjligheter. Temat för byrån uppstod efter att projektet logga hade tagits fram som just framhäver de fyra elementen i ett öga. I samband med utställningen togs en folder fram som delades ut i samband med konferensen *Ute är Inne – Hälsa – Lärande – Lek*.

Under våren och hösten 2007 har material till en dvd filmats, både när elever och pedagoger varit verksamma. Intervjuer har också genomförts med elever och pedagoger som tillsammans med det övriga materialet kommer bli en film om utomhuspedagogik i år 6-9 och vilka möjligheter utomhuspedagogik ger för både elever och pedagoger.

För att komplettera utställning, folder och dvd kommer en powerpoint - presentation tas fram om projektet. Alla dessa fyra delar kommer att utgöra en bas i spridningsarbetet av projektet till andra skolor i Linköping men även i Östergötland och Sverige. Varje deltagande skola

kommer att få en varsin uppsättning av dvd och presentationen om de kan använda när de presenterar sitt arbete. Utställningen går att låna av Pedagogiskt centrum men tanken är också att denna ska turnera runt på de skolor som deltagit. Varje skola får en uppsättning av foldrar som de kan dela ut i relevanta sammanhang.

Deltagande skolor kommer gemensamt i maj 2008 att hålla ett pedagogiskt café om utomhuspedagogik. Caféet är ett första steg i spridningsarbetet där andra skolor i Linköping blir inbjudna och inspireras hur de kan arbeta på sin skola.

Rapport från deltagande skolor

I de kommande avsnitten beskriver respektive deltagande skola sitt utomhuspedagogiska arbete på sin skola. Alla skolor har följt en mall för att underlätta skrivandet för pedagogerna. Förhoppningen är att mallen ska ge ett intryck av en helhet men ändå beskriva skolornas egna arbete.

Rapport från Ekholmsskolan

Medverkande:

På Ekholmsskolan har sju pedagoger deltagit i projektet. Fyra av pedagogerna; Tommy Sandberg, Alexandra Nåbo van der Zee, AnnBritt Nordlöf och Carola Hedberg har deltagit i uppdragsutbildningen som getts inom projektet. Utöver dessa pedagoger har tre pedagoger (Ann Sofie Bohman, Victoria Byhlin och Magnus Palmqvist) varit med i grovplaneringen av vårt projekt men inte deltagit i uppdragsutbildningen.

Utgångspunkter för vårt utvecklingsarbete:

Till detta utvecklingsarbete (utomhuspedagogik) blev vi tillfrågade av vår rektor om vi ville vara med och några (se ovan) tyckte att det lät intressant.

På Ekholmsskolan finns en natur- och teknik inriktning men även profilering mot idrott. Skolan har tidigare arbetat med projekt såsom ITiS, NoT (No och Teknik), Röda tråden (NO), omarbete NTA till särskolans kursplan, Sila snacket och EQ (värdegrundsarbete) och Växa Mål 3 kompetensutveckling.

Målet för vårt projekt:

- Utöka antalet möjligheter till en varierad undervisning, anpassad efter olika inlärningsstilar.
- Skapa rutiner för hur man ska komma ut i naturen, ifrån den stillasittande undervisning, som eleverna oftast möter i skolan för att uppnå naturlig rörelse och fysisk aktivitet.
- Stärka elevernas språkutveckling genom dokumentation och muntlig framställning av erfarenheter i ord och bild.
- Utveckla samverkan, solidaritet och självständigt tänkande genom att elever lär elever i en utforskande, undersökande och upplevande utomhusmiljö.
- Ge en ökad förtrogenhet med det svenska kultur- och naturlandskapet.

Delmål:

Vi på Ekholmsskolan vill visa våra ungdomar deras närområde och hur det har vuxit fram genom åren. Som människa kan man få förklaringar till mycket genom att göra en historisk

resa genom tid och rum där även framtiden finns närvarande. Att få känna Ekholmen då, nu och sedan är ett av målen hos oss.

Vi kommer att arbeta ämnesövergripande inom projektet med utomhuspedagogik som den gemensamma nämnaren. Vi kommer att arbeta med temaveckor och temadagar.

Vi vill utveckla teman med handledning för lärare med rubriken ”Närmiljön runt Ekholmsskolan”

Genomförande bland deltagande personal:

Vi har grovplanerat temaarbete med utgångspunkt i vårt närområde. Dessa temaområden är planerade årskursvis med två parallella klasser.

I **år 7** ska eleverna jobba med forntiden, de börjar med gravar och boplatser. Detta ska sedan utmynna i ett skapande av en egen person under den tiden.

År 8 ska jobba med 1800-talet. De får en roll att identifiera sig med och de tillverkar sin ”docka” och bygger upp sin värld varefter kunskaper fås (Storyline).

År 9 börjar med 1970-talet. De får olika spår att fördjupa sig i tex energi, människan i Ekholmen 1970 eller modellbygge (av Ekholmen).

Alla tre årskurserna avslutar med en framtidsvision av området. Till detta arbete har vi skaffat kartor över området, från olika tidsepoker, för att eleverna ska kunna göra sig en uppfattning om hur området vuxit fram.

Våren -07 hade vi kontakt med Läns museet i Linköping och en arkeolog kom till oss. Han visade området runt skolan med fornlämningar som finns i naturen. Där finns en mängd med olika gravar, stensträngar m.m.

Fyra pedagoger har genomfört uppdragsutbildningen i utomhuspedagogik som ska ses som en del i vår kompetensutveckling.

Genomförande i verksamheten:

Vi har som enskilda pedagoger genomfört ”lektioner” ute, som ”lektion ute” kan nämnas bilduppgift rita av och samarbetsövningar för att få ihop klassen.

Ett arbetslag har arbetat mer strukturerat med sina elever med utomhuspedagogik. De har arbetat med olika ämnen (svenska, so, matematik och No) och lagat mat ute ett flertal tillfällen med murika eller stormkök. De planerar även att genomföra ett vintertema efter jul.

Ett annat arbetslag tog med sig eleverna i år 7 (två klasser) till Tinnerö Eklandskap, en dag under våren -07, och hade undervisning i stationssystem där naturen togs tillvara. Eleverna tittade på fornlämningar, tittade på fåglar vid Rosenkällasjön, ritade med kol och skrev dikter.

Resultat:

Vi har börjat så smått att förändra undervisningsformerna. Några har börjat använda naturen som finns i direkt anslutning till skolan för att få eleverna mer aktiva och för att det ska ”kännas som på riktigt”.

Däremot siktade vi för högt med vår grovplanering, våra kollegor var inte beredda att förändra arbetssättet än och det kan bero på att det krävs tid som är avsatt till förändringsarbete. Vår organisation är inte ändrad i tillräcklig grad för att få tid att tillsammans planera – genomföra - och utvärdera ämnesövergripande arbete. Ledningens stöttning är viktig för att få igenom förändringar och under den här tiden har en av rektorerna slutat och tjänsten har ännu inte tillsatts. Under denna tid har även andra projekt drivits på skolan såsom *kunskap-bedömning-IUP, NoT och NTA*. Detta påverkar också vårt resultat. Tiden är konstant och ju mer man plockar in under en tidsrymd desto mindre blir gjort.

Sammanfattning:

Vi som har gått uppdragsutbildningen är nöjda med vår kompetensutveckling och tycker att vi har fått mycket tips, idéer och inspiration som går att använda i vårt arbete med eleverna. Genom kursen har vi börjat förändra vårt arbetssätt och tänker på att ta tillvara på naturen runt skolan. Vi kan även se att eleverna uppskattar utevistelsen och att de känner att det är ”på riktigt”. Men det finns även elever som tycker att det är bortkastad tid, man lär sig ingenting utanför skolsalen, utan böcker. Detta kan bero på att de är vana vid skolsalens tradition. Skola ska vara ”inne” med böcker, en lärare som står framme vid katedern och uppdelad tid i olika ämnen. Att förändra arbetssätt kräver stort engagemang av pedagogen. Man ska få med sig kollegor, elever och även föräldrar i det nya tankesättet.

Det man kan tycka så här i efterhand är att det är synd att skolan ska vara i ständig förändring, i flera riktningar samtidigt, för det har påverkat vårt resultat. De olika riktningarna är:

- Utomhuspedagogik

- Kunskap-bedömning-IUP
- NoT
- NTA

Projektet har ändå satt igång andra tankar hos oss pedagoger och vi kommer att fortsätta att jobba för att det ska bli en förändring i arbetssättet.

Arbetsplats och datum:

Ekholmsskolan 2007-11-12

Rapport från Skäggetorpsskolan

Medverkande:

Pedagoger som driver projektet är Anna-Lena Hagberg och Roland Nilsson på Skäggetorpsskolan som arbetar med elever med särskilda behov i mindre grupp. Tage Österman, Madeleine Järvstråt och Ewa Brindelid har deltagit på vissa valda delar av skolans projekt. Elever ur två små undervisningsgrupper med behov av särskilt stöd har varit deltagare både före och under projektet. Deltagarantalet har varierat mellan sju och tio elever.

Utgångspunkt för vårt utvecklingsarbete:

Skäggetorpsskolan ligger i ett mångkulturellt område bestående av flerfamiljshus där den kulturella mångfalden också speglar skolans elever. Skolan arbetar under parollen ”Hälsofrämjande skola”. Innan och under detta projekt har vi arbetat med olika utomhusteman, vilka gått under arbetsnamnen: *Östgötaresan* och *Naturrutan*. Inom dessa båda projekt har vi arbetat ämnesövergripande med estetiska inslag. Vi dokumenterade vårt arbete i ord och bild. För att göra inläringen tydligare, roligare, lättare att minnas och mer levande har vi dramatiserat vi vissa delar, främst under historiprojektet *Östgötaresan*. Vi har bland annat besökt Vadstena slott där vi fick en guidad tur av Gustav Vasa, vidare har vi i Rejmyre glasbruk träffat glasblåsaren Birger som på ett fängslande sätt berättade för eleverna om glasets historia och tillverkningsprocess. Vi har också besökt Tinnerö eklandskap där Karl-Oskar och Kristina dök upp i vår tid och berättade för eleverna om hur de levde på 1800-talets slut då det var fattigt och stundtals hårt. Eleverna ställde många frågor om livet på landet och beskrev hur de lever nu.

Målet för vårt projekt:

- Utöka antalet möjligheter till en varierad undervisning, anpassad efter olika inlärningsstilar.
- Skapa rutiner för hur man ska komma ut i naturen, ifrån den stillasittande undervisning, som eleverna oftast möter i skolan för att uppnå naturlig rörelse och fysisk aktivitet.
- Stärka elevernas språkutveckling genom dokumentation och muntlig framställning av erfarenheter i ord och bild.

- Utveckla samverkan, solidaritet och självständigt tänkande genom att elever lär elever i en utforskande, undersökande och upplevande utomhusmiljö.
- Ge en ökad förtrogenhet med det svenska kultur- och naturlandskapet.

Delmål:

Människan har under större delen av sin utveckling lärt av erfarenhet och muntlig tradition ute i landskapet. Genom att se uterummet som ett komplement till det vanliga klassrummet kan man öka elevernas nyfikenhet och motivation. En ökad kontakt med uterummet ger oss också naturliga tillfällen att tematiskt återerövra vårt kulturhistoriska arv och värna om hälsofrämjande aktiviteter. Då vi befinner oss i uterummet används alla våra sinnen för att ge en helhetsbeskrivning och en individuell upplevelse som är kravlös och ingen konkurrens med andra elever på skolan. Med ovanstående i ryggen ville vi genomföra lektioner ämnesövergripande utanför klassrummet med avstamp utifrån särskolans kursplan.

De ledord vi arbetar utifrån har varit: *kunskap, glädje och lite tango.*

Kunskap: Olika inlärningsstilar efter den enskilda elevens behov.

Glädje: Se människan, sig själv och andra. Rätt material till rätt individ.

och så lite Tango: Utveckla känslomässiga, relationsmässiga, tankemässiga och kroppsmässiga tillgångar hos sig själv (eleven).

Genomförande bland deltagande pedagoger:

Vi har som målsättning haft att vid varje utomhustillfälle följa en fast struktur enligt följande.

1. Innan: planering av tillfället i detalj och vad för slags material behöver vi ha med ut.

Under: genomförande av planerade övningar och moment.

Efter- utvärdering: hur gick det, att tänka på, se mönster och dra lärdom av positivt och negativt.

2. Tre ord som beskriver varje tillfälle, exempelvis; trivsel, lek och glädje, välplanerat, bra genomfört och lustfyllt.

3. Betyg på hela tillfället med betygsskala från IG till MVG

4. Sammanställning av vilka ämnen som har behandlats under dagen.

Genomförande i verksamheten (elever):

Vi har varannan fredag hittat på olika saker med våra elever, allt ifrån studiebesök, resor och utomhuslek. Vi har gett dem inblick hur naturen förändras med årstiderna och hur det svenska kulturlandskapet vuxit fram, samt att vi människor är del av ett sammanhang.

Resultat:

Vi kan se att våra deltagande elever har: vuxit, stärkt sitt självförtroende, skaffat sig en viss naturvana. Eleverna är glada då vi är ute och elevernas toleransnivå gentemot olika människors behov har ökat. När vi är ute får eleverna en större frihet, det finns ingen mall för hur något skall vara, naturen gör eleverna harmoniska. Genom olika lekar och övningar stärker vi deras självkänsla och upptäckarlust. De ges tillfälle att själva söka och upptäcka samband i naturens skiftningar och speglingar. Inom gruppen har vi arbetat bort rädslan för att vistas i naturen. Naturen har nu blivit en kravlös plats där man kan vara sig själv. Genom våra resor har eleverna fått inblick och förståelse hur det svenska kulturlandskapet vuxit fram. Tack vare projektet har vi fått möjlighet att förkovra oss inom utomhuspedagogiken, vilket vi haft stor nytta och glädje av inom vårt dagliga arbete med särskoleelever.

Sammanfattning:

I dagsläget ser vi stora möjligheter till att vidareutveckla utomhuspedagogiken på vår skola. Med rätt stöd i ryggen finns det två driftiga och engagerade pedagoger som verkligen vill och har stor lust att arbeta ämnesövergripande och utomhuspedagogiskt. Vi vill att både berörda elever och personal fortsätter att växa och lära i utomhusklassrummet.

Arbetsplats och datum:

Skäggetorpsskolan 071113

Rapport från Tokarpsskolan och Kärna Skola

Medverkande:

Från Tokarpsskolan har sju pedagoger deltagit, Karin Alm, Ann-Margret Carlsson, Maria Nilsson, Karin Lundqvist Holm, Bernt Rudholm, Isa Johansson Pils och Camilla Edlund. Från Kärna skola har pedagogerna Lena Rosberg, Anna-Lena Larsson och Sofia Karlén deltagit.

Utgångspunkt från vårt utvecklingsarbete:

Vi blev tillfrågade om vi kunde tänka oss att jobba med Kärna mosse och dess närhet, samt göra en förlängning av tidigare projekt, som hade genomförts på Kärna Skola F-6 och därmed gjorde vi en intresseanmälan till Barn- och ungdomsnämnden. På båda Tokarpsskolan och Kärna skola i år 7-9 finns det elever som har utökade NO lektioner under veckan och dessa elever skulle bli ”motorer” i projektet. Tanken var att dessa elever också skulle delta i undervisningen yngre elever – att lära av varandra. Vi skulle också konstruera lådor med färdiga uppgifter för Kärna Mosse. En annan tanke var att få alla elever att komma ut och röra på sig, inte enbart de elever som har idrottsprofil.

.

Målet för vårt projekt:

- Utöka antalet möjligheter till en varierad undervisning, anpassad efter olika inlärningsstilar.
- Skapa rutiner för hur man ska komma ut i naturen, ifrån den stillasittande undervisning, som eleverna oftast möter i skolan för att uppnå naturlig rörelse och fysisk aktivitet.
- Stärka elevernas språkutveckling genom dokumentation och muntlig framställning av erfarenheter i ord och bild.
- Utveckla samverkan, solidaritet och självständigt tänkande genom att elever lär elever i en utforskande, undersökande och upplevande utomhusmiljö.
- Ge en ökad förtrogenhet med det svenska kultur- och naturlandskapet.

Delmål:

Vi vill:

- hitta en ny form att undervisa med
- få eleverna att se att man kan lära även utanför klassrummet
- använda närmiljön runt skolorna och Kärna mosse
- att eleverna ska vara lärare, genom att lära andra elever
- konstruera ”lådor” med uppgifter, som man kan använda vid besök på Kärna mosse med omnejd
- fortsätta med våra temadagar
- utöka antalet lektioner ute
- få med ännu fler kollegor med på detta tänk.

Genomförande bland deltagande pedagoger:

Alla 10 pedagogerna, på Tokarpsskolan och Kärna skolan, har deltagit i uppdragsutbildningen som har getts i regi av Pedagogiskt Centrum och Centrum för miljö- och utomhuspedagogik.

Vi deltog även på konferensen Ute är Inne, där vi deltog på olika seminarier och workshops för att få med oss så mycket som möjligt i vårt egna arbete på skolan.

Under året har vi pedagoger haft pedagogiska träffar, där vi har diskuterat vårt projekt samt tagit fram ”stationer” för våra temadagar, samt diskuterat vilka kunskapsmål vi får in i det nya arbetssättet. Inför temadagarna ”utbildade” vi våra andra kollegor på skolan. De fick prova på de olika momenten och sedan hålla i dessa stationer. Vi har också träffat våra kollegor från andra skolor som har deltagit i uppdragsutbildningen.

Genomförande i verksamheten:

Vi bestämde oss för att vi skulle prova vilka uppgifter som skulle kunna passa för våra lådor framöver och planerade upp två temadagar. Vi jobbade med olika stationer där varje dag bestod av två olika stationer, dvs totalt fyra stationer.

Stationerna var:

- samarbetsövningar, som att kasta ägg och lyfta klossar
- göra kolkritor, som senare användes vid bildstation på Kärna Mosse.
- matlagning över öppen eld
- tovning
- naturskulpturer

- naturens skafferi, vi använde oss av råvaror från naturen och gjorde soppa och te.
- gamla slöjdtekniker
- diktskrivning

Årskurs 4-9 deltog på temadagarna och varje årskurs gjorde en uppgift som var en gemensam uppgift, som har sparats och hängts upp på skolan. Vi tycker att det är viktigt att det finns något kvar som påminner eleverna om dessa dagar och arbetssätt. Tanken med dessa dagar är att de ska återkomma, så att alla elever kommer att få göra alla stationer.

Vi har också varit ute vid enskilda lektioner, här är några exempel.

- Matematik: Eleverna använde naturen för att konstruera olika matematiska problem och utförde detta sedan tillsammans med skolans yngre elever.
- NO: Här har vi gjort löv-memory, torkat örter för att tillverka te, gjutit fågelbad, varit i skogen och lärt om träd och avföring, gjort julgodis på murika och marmelad på rosenkvitten.

Vi kommer, efter jul att jobba fram ett vinteralternativ.

Resultat:

Eleverna tycker mycket om att vara ute. Det vi har sett är att de inte klär sig efter väder och vi pedagoger diskuterat kontinuerligt om hur informationen ska bli tydlig för elever och deras föräldrar. Vi kan se att eleverna inte är vana att vara ute och därför är det ett stort steg att vi bara går ut på skolgården och de närmaste miljöerna för att eleverna ska få en ny vana. Vid återkopplingar med eleverna kring en utelektion upplever vi att eleverna oftast kommer ihåg de uppgifter som görs ute bättre än de uppgifter som görs inomhus.

Vi har hittat ett positivt möte mellan oss pedagoger och känner att vi har fått en större inblick i våra kursplaner. Våra kollegor på skolan som inte deltagit i projektet har också visat ett stort intresse för det vi gör och vi hoppas att detta arbetssätt kan genomsyra vår verksamhet mer än vad det gör nu. Vi tycker att det har varit lättare att ha temadagar med år 7-9 eleverna, eftersom vi då kan förfoga över hela elevens skoldag utan att schemat ska styra när elever ska byta ämne och lärare.

Sammanfattning:

Uppdragsutbildningen via Centrum för miljö- och utomhuspedagogik har varit mycket givande med många bra idéer. På hemmaplan har samarbetet mellan oss pedagoger blivit bra. Vi stöttar varandra och diskuterar idéer!

Vi har fått med oss övriga kollegor, även om inte alla är med på samma tåg, så är det ingen som har tagit avstånd från det vi gör, utan alla tycker att det är intressant. Det är en ganska stor apparat att planera dessa dagar för våra 200 elever. Men...

Vi ser fram emot två härliga dagar i vår!

Eleverna har gett mycket positiv respons på att vi har gjort något annorlunda. Att de har fått se olika arbetssätt. Som pedagog får man se många positiva sidor av eleverna och att alla elever lär olika!

Arbetsplats och datum:

Tokarpsskolan och Kärna Skola 071129